

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สาระสำคัญในบทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอเรียงตามลำดับ ดังนี้คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน การฝึกอบรมเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สมมติฐานการวิจัย

1. การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ของผู้ที่มีตำแหน่งต่างกัน แตกต่างกัน
2. การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ของผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน แตกต่างกัน
3. การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่ แตกต่างกัน
4. การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ของผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมและผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการนิเทศภายใน แตกต่างกัน

5. การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเอราวัณ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 22 คน และครูผู้สอนจำนวน 258 คน รวมจำนวน 280 คน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเอราวัณ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2545

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเอราวัณ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับตามแบบของไลเคิร์ต (Likert) จำนวน 50 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้คือ ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเอราวัณ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้สอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ซึ่งได้ส่งแบบสอบถามไปยังประชากร จำนวน 288 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับ และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด 280 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.22

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ตอน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows แยกวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิจารณาโดยรวม รายด้านและรายข้อ แล้วนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งมี 5 ระดับ คือ ปฏิบัติน้อยที่สุด ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติมาก และปฏิบัติมากที่สุด
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระหว่าง ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และการฝึกอบรมเกี่ยวกับการนิเทศภายใน วิเคราะห์โดยใช้ t -test
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระหว่างประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยใช้ F -test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

1. การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และด้านการพัฒนาหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอถานสงกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอถานสงกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียน และตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอถานสงกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างผู้ที่ได้รับการฝึกอบรม กับผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และด้านการพัฒนาหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ไม่แตกต่างกัน

6. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอถานสงกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี 11-20 ปี และตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอถานสงกา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็นที่น่าสนใจ อภิปราย ดังนี้

1. การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอถานสงกา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวัชรินทร์ แสงศัพท์ (2528 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษามีสภาพการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของชิววรรณ บุญเกียรติ (2530 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าระดับการปฏิบัติงานที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

สาเหตุสำคัญที่การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอถานสงกา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

น่าจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีความตระหนักว่าตนเองมีส่วนสำคัญที่จะผลักดันให้ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศภายในของโรงเรียน ได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สื่อ เครื่องมือ นวัตกรรมใหม่ๆ ทางการนิเทศไม่ได้ใช้เพื่อสนับสนุนให้เกิดการนิเทศภายในของโรงเรียนได้อย่างแท้จริง ที่สำคัญคือบุคลากรไม่เห็นความสำคัญความจำเป็นและประโยชน์ของการนิเทศภายในของโรงเรียน เพราะเข้าใจว่าการนิเทศภายในเป็นการไปตรวจสอบ จับผิด ประเมินและวิพากษ์วิจารณ์ และการนิเทศคิดตามผลไม่ต่อเนื่องเป็นระบบ ซึ่งสังค์ อุทรานันท์ (2529 : 38 – 40) กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จและบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับที่การให้ความสนใจเอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นภารกิจอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนในการที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการนิเทศของบุคลากรภายในโรงเรียน และได้เสนอแนะไว้ว่า การนิเทศจะช่วยให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน สามารถแก้ปัญหา ปรับปรุงการทำงาน และพัฒนาการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ให้บรรลุจุดหมายได้ ส่วนนิพนธ์ แจ่มเอียด (2524 : 112) กล่าวไว้ว่า การที่คนเราปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเป็นเพราะว่าเมื่อคนเรายู่กับการปฏิบัติหน้าที่ใดนานๆ จะเคยชินกับการปฏิบัติหน้าที่นั้น ซึ่งการศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ครั้งนี้พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายด้านก็น่าจะมาจากสาเหตุดังกล่าวด้วยเช่นกัน

คงจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศให้มีความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักและได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ ในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบผลสำเร็จและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ดังที่ซารี มณีศรี (2524 : 123) กล่าวไว้ว่า การประชุมอบรมสัมมนา เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ค : 3) ที่ว่าการที่ผู้บริหารโรงเรียนจะปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีต่องานนั้นๆ จึงจำเป็นต้องอาศัยการฝึกอบรมและฝึกฝนอยู่เสมอ เพราะการได้ปฏิบัติด้วยตนเองจะช่วยให้ทราบปัญหาที่แท้จริงได้ ดังนั้นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคนให้รู้งานเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งน่าจะเป็นผลผลักดันให้การปฏิบัติภารกิจต่างๆ ประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพตามมาตรฐาน และการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนก็น่าจะอยู่ในระดับที่สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพด้วย

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

สำนักงานการศึกษาอำเภอถานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรพันธ์ โกยวานิชย์ (2537 : 105) ที่พบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดกระบี่ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเกษม น้อยสำลี (2534 : 167) ที่พบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสตูล ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนได้รับการประชุมอบรมสัมมนา และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา จึงได้กำหนดเป็นนโยบายและมาตรการดำเนินการอย่างชัดเจน ตั้งแต่แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ด้านการพัฒนาระบบการนิเทศให้มีประสิทธิภาพได้กำหนดให้ทุกโรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศ และได้สร้างเครื่องมือ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหาร ให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษานำไปใช้ในการนิเทศภายในของโรงเรียน และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าผู้บริหารโรงเรียนจะนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนา ปรับปรุงระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

3. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

สำนักงานการศึกษาอำเภอถานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรีวุฒิ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลี (Lee 1974 : 4135 - A) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง หน้าที่การนิเทศการศึกษาของครูใหญ่ในโรงเรียนทางภาคใต้ของรัฐนิวแม็กซิโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่งของครู ไม่ทำให้ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการนิเทศของครูใหญ่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสงค์ เทพศิริ (2531 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องปัญหาการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการนิเทศภายในแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีความแตกต่างกันทางด้านวุฒิการศึกษา มีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้จากสื่อประเภทต่างๆ ที่มีมากมายในสมัยปัจจุบัน เช่น การชมโทรทัศน์ การศึกษาจากหนังสือเอกสาร วารสารต่างๆ ที่ส่งไปยังโรงเรียนโดยตรง ทำให้ผู้บริหารสามารถปรับปรุงพัฒนาระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่จะดึงศักยภาพในตัวของครูผู้สอนมาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

4. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอถานสงกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 12 ห้องเรียนกับตั้งแต่ 12 ห้องเรียนขึ้นไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรินทร์ แสงศัพท์ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็กมีสภาพการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเลิศ เวียงแสง (2540 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมีพฤติกรรมการนิเทศภายในไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 8) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้โรงเรียนทุกขนาดมีสภาพการบริหารเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนต้องเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูกำหนด ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน การบริหารงานจึงเป็นไปในแนวเดียวกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของทวีชัย คำภักดี (2535 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทักษะเกี่ยวกับการนิเทศภายในไม่แตกต่างกัน

คงจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางในการควบคุม กำกับ และนิเทศติดตามผลโรงเรียนในสังกัด เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกขนาดได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สามารถดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสนับสนุนด้านสื่อ เทคโนโลยี

และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นให้แก่โรงเรียนอย่างเพียงพอและทั่วถึง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

5. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างผู้ได้รับการฝึกอบรมกับผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า ผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ส่วนผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมอาจจะขาดทักษะและความเชื่อมั่นในตนเองทางด้านการนิเทศภายใน

คงจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าผู้บริหารโรงเรียนจะได้จัดประชุม ชี้แจงให้ผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ และเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้วยการเน้นทักษะกระบวนการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมทั้งจัดทำจัดหาสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการดำเนินการนิเทศ ตลอดจนกำกับติดตามผล และประเมินผลเป็นระยะ ก็จะทำให้การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประสบผลสำเร็จ

6. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์ 1 – 10 ปี 11 – 20 ปี และตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของชินวรณ์ บุญเกียรติ (2530 : 177) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโดยรวมทั้งที่เป็นจริงและที่ควรปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ รัตนวิฑูรย์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบการนิเทศภายใน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน ตามการรับรู้ของครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบการนิเทศภายในตามการรับรู้ของครูผู้สอน จำแนกตามกลุ่มอายุราชการ รับรู้ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารและการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทำให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายใน

มากยิ่งขึ้น อีกทั้งปัจจุบันครูอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาโดยการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค จึงส่งผลให้การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนของผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

คงจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งถ้าผู้บริหารโรงเรียน ได้มอบหมายให้ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ได้ร่วมมือกันปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาระบบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน อันจะส่งผลให้ครูอาจารย์มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างเต็มสติปัญญา เต็มใจ และเต็มเวลา ดังที่เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522 : 170) กล่าวไว้ว่า การเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจะทำให้เขามีความรู้สึกว่า เขามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของหน่วยงาน และมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอถานสงกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน ควรให้การส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นกว่าเดิม ด้วยการสนับสนุนด้านงบประมาณ สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย วิธีการและบุคลากรให้เพียงพอต่อความต้องการจำเป็น ตลอดจนให้ความสำคัญในการ กำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษา

2. การกำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ควรเน้นที่ทักษะกระบวนการมากกว่าบทบาทการนิเทศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระยะเริ่มแรก เพราะจะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศมีประสบการณ์และทักษะในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศภายในโรงเรียนสูงขึ้น เมื่อได้ทำการนิเทศอย่างต่อเนื่องและจริงจังแล้ว อันจะส่งผลให้ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดประชุม อบรม สัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการดำเนินการนิเทศภายในของ

โรงเรียนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง โดยเน้นทักษะกระบวนการนิเทศภายในและหาแนวทาง
ให้ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศมีเวลาสำหรับการปฏิบัติงานนิเทศภายในของโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น

5. ผู้บริหารโรงเรียนควรกระตุ้นให้ครูมีความตระหนัก เห็นความสำคัญจำเป็นของ
การนิเทศภายในทุกด้าน ไม่ควรให้เป็นไปตามความต้องการของของผู้บริหารหรือผู้ที่ทำหน้าที่
นิเทศเพียงฝ่ายเดียว ทั้งนี้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน
ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และสอดคล้องกับปรัชญาการนิเทศการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียน โดยใช้กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่กว้างขวางในระดับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อจะได้
ทราบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน

2. ควรศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน
เพื่อทราบการดำเนินการดังกล่าวทำให้ครูมีความพึงพอใจ มีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงพัฒนา
ตนเองในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นหรือไม่